

VÄRMLANDS ANOR

Nr 1 Mars 2018

Medlemstidning för Värmlands Släktforskarförening

Årgång 35

Ett mycket slitet och gammalt fotografi, som väcker en del frågor. Hemmansägaren Daniel Nilsson på Västertomta, Stora Gårdsås, Gunnarskogs socken. Född 3/3 1817, död 19/4 1876 genom drunkning. Han var gift med redaktörens morfars morfars syster. Vad var det som fick honom att låta sig avbildas med en butelj? Även hans far Nils Olsson fick en dramatisk död genom att bli slagen på Arvikamarten så han dog på hemvägen 1820.

Foto från Karl Hertzbergs album. Bilden tillhålls av Mats Lugne, Gunnarskog.

VärmlandsAnor

Författarna ansvarar för riktigheten i artiklar. Citera gärna VärmlandsAnor, men glöm inte att ange källa. Eftertryck av texter endast med författarens tillåtelse. Redaktionen förbehåller sig rätt att redigera insända bidrag.

ISSN 1400-1047 Upplaga 1700 ex, 4 ggr/år

Ansvarig utgivare och redaktör

Carl-Johan Ivarsson, Finnögatan 4 B, 614 33 Söderköping
Tel 070-2253245, redaktor@varmlandsrotter.se

Layout

Kerstin Osterman, KEOZ, Skattkärr

Tryck

City Tryck i Karlstad AB

Föreningsfakta

Föreningen bildades 1983 och har till ändamål att stödja och stimulera intresset för släkt- och hembygdsforskning i Värmland och förena dem som delar detta intresse.

Föreningens adress

c/o Lars-Göran Jansson, Ingalills väg 10,
656 38 Karlstad. Tel. 054-83 75 81
E-post: ordförande@varmlandsrotter.se
Organisationsnummer 873201-6897

Medlemsfrågor

Thore Jansson: medlem@varmlandsrotter.se

Medlemsavgift

Medlemsavgiften är 150 kr för ordinarie medlem och 50 kr för familjemedlem (2018) till svenskt plusgiro 46 96 60-5. Medlemmar i Norge betalar 200 norska kronor till norskt postgiro 7877 08 16652.

Hemsida och e-mail

www.varmlandsrotter.se
e-mail vsf@varmlandsrotter.se

Föreningens styrelse

Ordförande Lars-Göran Jansson,

Ingalills väg 10, 656 38 Karlstad. Tel. 054-83 75 81

Vice ordförande Britt-Marie Johansson, Bokliden 41,
667 33 Forshaga Tel. 070-530 63 30

Sekreterare Gunnar Jonsson, Sveavägen 6 C,
66141 Säffle. Tel. 0533-105 59

Kassör Thore Jansson, Västra Ingersby 101,
686 94 Rottneros, Tel. 070-190 45 93

Ledamöter

Eva Lejrin, Orrholmsgatan 3, lgh 1603,
652 15 Karlstad. Tel. 070-6859960

Sonja Skagerud Östlund, Cederroths väg 1,
663 33 Skoghall. Tel. 054-51 73 34

Kjell Hasselroth, Stor Ingmars väg 13, 653 46 Karlstad,
Tel. 054-566303

Ulf Fritzon, Forsgatan 8, 667 34 Forshaga
Tel. 070-530 14 15

Berith Hemmingberg, Smedsgatan 9 A,
684 30 Munkfors Tel. 076-914 01 97

INNEHÅLL

- 3 Sutterhöjdens hästförsäkringsförening 1907-1964
Lar-Göran Jansson
- 6 Fyrtal i Borgmästare - eller? *Jan Olov Nilsson*
- 8 Möta släkten på Dramaten, *Carl-Johan Ivarsson*
- 10 Från kolportör till fabrikör, *Lar-Göran Jansson*
- 12 Verksamhetsberättelse 2017
- 16 Släktforskningens dag på Arkivcentrum i
Karlstad
- 17 Ordförande har ordet
- 18 Årsmöte 2018
- 18 På DNA-spår i släktforskningen
- 19 Bussresa till Släktforskardagarna 2018 i Växjö,
1-2 september
- 20 Ur andra medlemsblad
- 20 Antavla nr 214
- 22 Antavla nr 215
- 24 Vårens program 2018

Redaktörens ruta

I januari besökte jag en historisk temakväll i Stockholm arrangerad av bokklubben Clio. Det handlade om mikrohistoria. Tre historiker gav exempel på hur berättelsen om annars obemärkta människor kan berätta om den ”stora” historien. Professor Anna Götlind vid Stockholms universitet håller på att skriva en bok om en torpare på Lovön som med hjälp av de källor som vi släkt- och hembygdsforskare brukar använda, berättar historien om hur det var att leva i storstadens skugga i slutet av 1800- och början av 1900-talet.

Det slog mig, att det är just mikrohistoria som VärmlandsAnor handlar om! Varje berättelse om släkter, bygder och företeelser i det värmländska förflutna är en pusselbit till Värmlands historia.

Så fortsätt att skriva och skicka in bidrag. Vi vill ha artiklar, foton, antavlor och andra bidrag till VärmlandsAnor även under 2018. Allt som har anknytning till Värmland är välkommet, men vi gör ett litet försök med att skapa några geografiska teman. Så till nummer 2 vill vi särskilt gärna ha bidrag om Älvdals härad, alltså socknarna Ekshärad, Norra Råda, Gustav Adolf, Sunnemo, Norra Ny, Nyskoga, Dalby samt Södra och Norra Finnskoga.

Tveka alltså inte att skriva och skicka in – men notera att allt är välkommet. Kommande häradar i fokus blir i nummer 3 Nordmarks härad och i nummer 4 Visnums härad.

Manusstopp för 2018:2 är 5 maj 2018

Sutterhöjdens hästförsäkringsförening 1907-1964

av Lars-Göran Jansson

Bakgrund

I jord- och skogsbruket var hästen det viktigaste arbetsredskapet ända fram till att traktorerna tog över helt. Hemma i Ängbäck, Nyed köpte farfar, Theodor Jansson, den första traktorn 1947, men hästarna fanns kvar flera decennier framöver. Om en häst skadades och var tvungen att avlivas hamnade ägaren i en besvärlig situation både ekonomiskt och arbetsmässigt. Bönderna i det som utgjorde Nyeds östra del bildade därför Sutterhöjdens hästförsäkringsförening 1907.

Det var 23 bönder i hemmanen Sutterhöjden, Suttertjärn, Ängbäck, Fageråsen och Fageråshöjd som den 20 april 1907 bildade föreningen och antog dess stadgar. **Gustaf Larsson** i Sutterhöjden blev dess första ordförande.

Genom att gå igenom protokoll, stadgar, matriklar och kassaböcker har jag fått en bild över hur föreningen fungerade, vilka hästägare och hästar som fanns i området, hur hästpriserna varierat och hur föreningen förändrats fram till dess upphörande 1964.

Okänd man med sin häst. Foto: privat

Stadgarna

Första paragrafen i stadgarna sammanfattar kort och gott hela syftet med föreningen:

Stadgarna bestod av 18 paragrafer där jag nedan gjort ett urval på några som jag tycker är intressanta att förmedla:

§2 För häst som måst nedslaktas af den anledning som paragraf 1 omförmäler erhåller föreningsmedlem 4/5 af försäkringssumman. Dock

med afdrag av sin egen andel däri. Köttet och huden efter nedslaktat djur skall af djuregaren på förmånligaste sätt försäljas och pengarna härför tillfaller föreningen. Ingen må döda försäkrad häst utan att först hava tillkallat två eller tre af styrelseledamöterna.

§6 Dör eller skadas häst under det den begagnas för resa utom distriktet skall olyckshändelsen af genom två trovärdiga män meddelat intyg styrkas.

§11 Förlust af häst orsakad af åska eller eldsolycka, som ej ersätts af Brandförsäkringsbolaget, erhåller försäkringstagaren ersättning af föreningen.

§13 Uttaxering göres efter försäkringsbeloppet och om någon tredskar att betala sin andel i uttaxeringen, så fördelas resterande belopp på öfriga

1
Föreningen ombätter Nyeds sockens Östra del, utgörans hemmanen Sutterhöjden Suttertjärn Ängbäck, Fageråsen och Fageråshöjd och dess ändamål är att lämna ersättning för Hästkvalur som dö eller så skadas att de blifva obrukbara och af denna anledning eller i följd af irakad sjukdom måst dödas

Avskrift av föreningens stadgar 1907-1939, troligen gjord 1926

föreningsmedlemmar och uttagas. Dock kan lagliga åtgärder vidtagas mot den tredskande, om styrelsen det beslutar.

Så här fungerade det

Hästägaren fick sin häst värderad utifrån ålder, skick och gällande hästpriser. Omvärdering skedde varje år för vuxna hästar medan unghästar omvärderades oftare.

namn, hästens ålder, summa och ev. omvärdering. Matrikeln blev ett slags "husförhörslängd" över traktens hästar.

Principer för försäkring och utbetalning av ersättning före 1926

Inledningsvis hade föreningen inget eget kapital, så om en hästägare skulle ersättas uttaxerade

De 68 hästarna 1915 var försäkrade för sammanlagt 29 260 kronor (ca 1 miljon kr 2017), med ett snittvärde på de vuxna hästarna på 551 kronor (ca 20 000 kr 2017).

Skulle nu Erik Magnus Janssons häst, Bläsa, enligt matrikeln försäkrad till 400 kronor tvingats avlivas hade 320 kronor utbetalats till Erik Magnus. De övriga hästägarna hade då utifrån andel i föreningen fått betala sin del. För en bonde med 3 hästar hade då utbetalningen blivit ca 18 kronor.

Den här solidaritetsprincipen var ett bra tecken på den sammanhållning som fanns i bygden!

Principer för försäkringspremier och utbetalning av ersättning från och med 1926

Vid årsmötet 24 april 1926 antogs "efter en stunds liflig diskussion" de nya stadgarna som innebar att en årsavgift/premie uttaxerades med 1 % av försäkringsvärdet. Det här innebar att föreningens kapital började byggas upp. Det var först då som föreningen egentligen började likna ett försäkringsbolag om man ser till att årspremierna skulle täcka uttagen och dessutom räckte till att öka föreningens kapital. Hästägaren betalade nu sin årspremie och riskerade inte längre att behöva bidra vid varje enskild utbetalning av ersättning. Man tvingas dock att vid flera tillfällen göra extra uttaxeringar då premieinbetalningarna inte var stora nog. 1939-1950 hade föreningen en kredit i Werm-lands Enskilda Bank i Molkom som utjämnade uttaxeringen ytterligare. 1927 höjdes ersättningsnivån till 90 % av försäkringsvärdet.

Hästpriserna skjuter i höjden

I protokollen och matriklarna ser man hur värderingsbeloppen ökar

1917 28 April

Namn	Ålder	Summa	Omvärderad	Ägare	Postad.
Bläsa	12	400		E. M. Jansson	Ängsbäck
Eva	4	960			
Brunetta	2	900			utgått den 31 juli 1917
Föl		100	350		
Bella	17	660		Anders Olsson	"
Wera	7	1300			
Hugo	3	925			utgått 10 sept 1917
Ake	2	800	950		
Sprata	1	450	600		utgått 9 jan 1918
Föl		100			utgått den 8 okt
Blixt	16	540		J. G. Eriksson	Jägeråsen
Perla	7	1300			
Föl		100	350		
Föl			100		
För	6	1000		Emil Johansson	Jägeråsen
Blacken	3	900	1000		
Sara	5	850		Magnus Larsson	utgått d 28 dec 1917
Diva	2	800	900		intåg d 28 dec 1917
Svarta	1		650		

En sida ur matrikeln efter värderingen i april 1917

Jag kan tänka mig att ägaren var ganska stolt över att få visa upp sin häst men samtidigt lite orolig över att hästen skulle komma att nedvärderas om värderingsmännen hittade någon skavank. Tittar vi i matrikeln för 1915 så var 21 hästägare registrerade med totalt 68 hästar, varav 10 föl. I matrikeln noterades ägarens namn och hemman, hästens

man hela beloppet direkt bland medlemmarna i förhållande till deras andel av föreningens totala försäkringssumma. Beloppet som utbetalades var 80 % av försäkringsvärdet. Hästägarna betalade ingen premie. Detta system gjorde att uttaxeringen kunde variera betydligt över åren.

och minskar utifrån aktuella hästpriser. I oktober 1915 hölls ett extra sammanträde på grund av de höga hästpriserna och man beslutade att höja den högsta värderingssumman till 900 kronor. Det skulle visas sig följas av flera höjningar för att 1919 nå det högsta värdet på 2 000 kronor. Denna toppnotering överträffas därefter inte förrän 1960-61!

Det var första världskriget som bidrog till att tillgången på hästar minskade dramatiskt och därmed sköt priserna i höjden. 1942 noteras i protokollet att ”de starkt ökade hästpriserna nog kommer att framtvunga ett högre försäkringsvärde”, här påverkat av andra världskriget.

Protokoll över viktiga händelser och gjorda utbetalningar

I protokollen finns många intressanta uppgifter som ger en mycket bra bild över hur hästpriser, premier och utbetalningar påverkat föreningen. Jag har gjort några axplock ur protokollen från 1915 fram till att föreningen upphörde 31 december 1964.

1915

I oktober hölls ett extra sammanträde då man på grund av höga hästpriser beslutade att höja värdesumman på fyra- och femåriga hästar.

1919

Man beslöt att höja värdet på hästarna upp till ett maximipris på 2 000 kronor. Nyfödda föl 150 kr första halvåret. Detta år slaktades en häst för ordföranden **Gustaf Larsson** i Sutterhöjden. Föreningen fick 390,22 kronor för kött och hud, och betalade ut 1280 kronor i ersättning. Man uttaxerade 889,78 kronor.

1921

En sänkning av värdet på samtliga hästar med 10 %. Man omvärderade nu hästarna till betydligt

nedsatt pris omkring 1 100 kr! Vid ett extra sammanträde beslöts att sänka värdet på alla hästar över fyra år med 33 %, hästar under 4 år sänktes med 20 %. Årsföl värderades i 100 kr. **Robert Samuelsson** i Suttertjärn och **Gustaf Eriksson** i Fageråsen fick 75 kronor vardera för varsitt nedslaktat föl. Man uttaxerade 161,65 kronor från de 22 medlemmarna och behållningen blev 3,07 kronor.

1923

Man beslutade ”efter en liflig diskussion” att göra ett tillägg i stadgarna #1 så att även svårt halta hästar kunde ersättas. Maximipriset förblev 700 kr.

1926

Ändring av stadgarna antogs ”efter en stunds liflig diskussion” med undantag att årsavgiften för 1926 sattes till 1 kr per 100 kronors försäkringsvärde.

1930

Styrelsen beslöt att **Albin Lander**, Sutterhöjden vars häst dött i bukhinneinflammation den 15 februari, skulle få ersättning på 666 kronor. Ingen extra uttaxering behövdes då medel fanns på Postsparbanken. 40 hästar omvärderades och intogs.

1936/1937

Man beslutade att höja årsavgiften till 1,5 % 1936 och till 2,5 % 1937

1939

Inte mindre än tre hästar har utdömts av föreningen och ersatts. **Emil Malmgren** i Fageråsen fick 720 kronor, **Vilhelm Johansson** i Sutterhöjden fick 810 kronor och **Gustaf Johansson** i Fageråsen fick 922,50 kronor. Hela behållningen har förbrukats och en skuld på 440 kronor har uppstått.

1942

Inga olycks- eller dödsfall detta år; så ekonomin har stärkts ytterligare. Det starkt stegrade hästpriserna kommer nog att framtvunga högre

försäkringsvärde, så risken för föreningen antas öka. En stark kassa är välkommen. Nu sattes årsavgiften till 2 % och högsta försäkringsvärdet sattes till 1600 kronor.

1953

28 hästar har varit försäkrade för 28 550 kronor under längre eller kortare tid. Premier har utgått med 412,93 kronor. Skadeersättning har utgått för två hästar, båda i Fageråshöjd, **Vilhelm Eriksson** fick 1 393,10 kronor och **Gustaf Eriksson** fick 1 080 kronor. Då priset på hästkött är högt blir det kontanta uttaget inte så betydande. Fortsatt rätt god ekonomi och kassabehållningen är 3 150 kronor.

1954

Ett tjugotal hästar har varit försäkrade för kortare eller längre tid till ett sammanlagt värde av 23 275 kronor. Årsavgifterna har uppgått till 313,13 kronor. Skadeersättning för en häst försäkrad för 1 400 kronor har utbetalats med 1 260 kronor. Det kontanta uttaget för föreningen blev endast 284,60 kronor. God ekonomi med en behållning på 3 342 kronor.

1964

Vid årsmötet den 11 maj 1964 diskuterades föreningens framtid. Hästantalet har sjunkit år från år och för närvarande är bara två hästar försäkrade. Mötet beslöt enhälligt att från årsskiftet 1964-1965 upphöra med verksamheten. Innestående medel skulle därför fördelas på ideella föreningar inom området.

Det var bara **Einar Carlssons Buster** och **Sigfrid Johanssons Nore** som var kvar nu efter att **Birger** och **Sven Jansson** i Ångebäck sålt Pelle, och **Martin Larsson** i Fageråshöjd sålt Fuxen under sommaren 1963.

Hästförsäkringsföreningens tid är över. Den spanner över 57 år och två världskrig och fick se traktorer ta över arbetsuppgifterna från hästen.

Fyrtal i borgmästare - eller?

av Jan Olov Nilsson

När folk får veta att man släktforskar kan det heta att ”det är inget intressant för mig. Det är bara torpare och bönder.” Jag brukar då invända att en torpare kan ha ett nog så intressant liv, och om någon anfader eller anmoder dessutom råkat i klammeri med rättvisan kan det finnas rika ingångar till liv och leverne i domböcker och rättegångsprotokoll.

Jag väntade mig heller inte finna annat än småfolk beroende av åker och väder när jag började forska på min mors sida. Så mycket visste jag ju att min mormors anor i Gräsmark var skogsfinnar ända bort till Savolax, och morfar stammade väl mest från torpare i Ekshärad.

Så förvåningen blev stor när en morfarsgren plötsligt for i väg till bergsmän och bergsfogdar i Filipstads bergslag. Jag kunde dessutom snart inkassera två borgmästare i Filipstad under 1600-talet. Den förste var den andres svärfar, och det var ju tämligen naturligt. En småstadsnobless där släkterna gifte sig med varandra, och där förmodligen alla rådmän och borgmästare så småningom var befryndade. Samma fenomen hade jag ju sett på finnskogen där alla giften skedde inom samma kulturkrets.

Ett par borgmästare är ändå uppiggande bland alla torpare, det får jag medge, men ändå ett slags kuriosum.

Men när jag sen började forska på min fars bohuslänska och norska släkt, och ett av spåren helt plötsligt leder mot Filipstad. Och två andra borgmästare under 1600-talet! Då räcker knappt osannolikt till.

Så var det då verkligen på riktigt?

Strömstadspigan

När jag ansåg mig ha utrett min norskfödde fars synnerligen snåriga

släktförhållanden, så återstod ändå en ana där jag fullkomligt kört fast. Min farmors farfars mor. Hon heter Maja Lena Dahlholm och jag hittar henne som piga hos en kapten Strömsten i Strömstad 1819. Hon är då 29 år, gravid och ogift, och hon kommer inte att gifta sig med barnafadern förrän 14 dagar innan förlossningen.

Det ena mysteriet är hennes familjenamn. Hon är ingen mamsell Dahlholm från stan. Det finns ingen familj med det namnet i Strömstad. Vilket också möjligen skulle kunna förklara det andra mysteriet, att hon och hennes Jonas Nilsson väntar så länge med att gifta sig. Om hon inte har föräldrar, eller i vart fall far, i närheten, så kanske hennes förmyndare är en farbror eller bror, och hon har inte lyckats nå någon för att skaffa fram ett intyg från giftoman att förete prästen. Hon var ju ändå kvinna. Och omyndig.

Varifrån kommer då Maja Lena Dahlholm? Hon går att spåra ett snäpp tillbaka i tiden, till en pigttjänst på Blomsholms gård i nordligaste Bohuslän. Men där är det stopp.

När jag sen letar efter dahlholmar finner jag en koncentration i Eds socken i Dalsland ett par generationer före Maja Lena. Men hon är inte född i Ed vare sig 1791 eller åren däromkring.

Hur många timmar jag sen brukade på att tröska igenom Dalslands kyrkböcker vågar jag inte tänka på. Men det bar frukt. Maja Lena var född i Billingsfors. Och året var nästan rätt. 1790. Det visade sig också vara lättare att följa henne framåt än bakåt, och jag landade till slut på Blomsholms gård i Bohuslän. Det var min Maja Lena!

Skomakaren

Maja Lenas far Johannes Dahlholm var skomakare, och det var förmodligen rätt tänkt att etablera sig på bruket i Billingsfors. Smeder och svenner sliter fort ner ett par träskor.

Men varifrån kom de då, skomakaren Dahlholm och hans hustru Maria Ekström. I husförhörslängden (Billingsfors A1:2 sid 29) finns förstås ingen födelseort angiven, bara ett födelseår, 1756 för dem båda. På Maria går jag bet. Av namnet att döma kan hon vara en smeddatter, men jag finner ingen smed Ekström med en dotter Maria. Men Johannes, kan han ha någon koppling till den släkt Dahlholm jag tidigare hittat i Dals Ed?

I Ed fanns komministern Andreas Dahlholm, och där fanns också kyrkoherden Jonas Carlhamn. Och när jag sen försöker googla mig fram till skomakare Johannes Dahlholms första andetag i livet så får jag en träff på slaktdata.org i Sanne socken i Bohuslän. Johannes född den 29 juni 1753, föräldrarna Nils Dahlholm och Cat. Carlhamn. (Sanne C:2 sid 267) Fadern visar sig vara korpral vid Bohusläns dragoner, och Sanne ligger i Sörbygden i Bohuslän på gränsen till Dalsland.

Det föds fler barn i Sanne och föräldrarnas namn utkristalliserar sig till Niclas/Nicolai Dahlholm och Anna Catharina Carlhamn. Kyrkoherdens och komministerns barn i Ed gifte sig alltså. Det skedde i Eds kyrka den 15 februari 1733 (Dals Ed C:1 sid 233).

Nu var ju Johannes Dahlholm enligt husförhörslängden i Billingsfors född 1756. Ändå känner jag mig säker på att det är rätt Johannes, och jag ska återkomma till varför.

Mot Värmland

Så hur går man nu bakåt när det inte längre finns några kyrkböcker till hjälp?

Jo, och det är nu vi hamnar i Värmland, Annas mor visar sig heta Sara Engelborg Faxell, och med det namnet är det bara att leta i adelsvapen.com och liknande sajter. Det är visserligen andrahandskällor, men till skillnad från våra vanliga torpare och bönder, får man nog anse att dessa översta samhällsklasser är tämligen välutredda.

Sara Faxell är dotter till kontraktsprosten i Näs, Erlandus Svenonis Faxelius och Maria Strokirk från Filipstad. Även Jonas Carlhamn är värmlänning. Son till en skeppare i Karlstad, och som sen läste till präst och disputerade vid universitetet i Åbo. Han och Maria gifte sig på Värmlandsnäs 1702.

Marias föräldrar var Ewert Strokirk, borgmästare i Filipstad, och Ingeborg Håkansdotter Skragge, vars far Håkan Skragge naturligtvis var borgmästare i Filipstad.

Fyrtalet fullbordat! Två från far och två från mor, och ingen i släkten har bott i Filipstad på mer än 300 år.

Men nu skulle det ju faktiskt kunna vara så att den skomakare Dahlholm jag hittade i Billingsfors egentligen tillhör en annan släkt Dahlholm i Dalsland. För det finns flera. Det kan vara så, jag är medveten om att fyrtalet kan spricka om någon synar. Det skulle vara spännande! Men det jag fäster mig vid är skomakarbarnens namn.

Den förstfödde sonen får heta Niclas. Och när Niclas Dahlholm och Anna Carlhamn i Ed får sitt första barn den 9 maj 1733 så får hon namnet Maja Lena. (Dals Ed C:1 sid 403). Skomakarens yngsta dotter ges samma namn som hans äldsta syster, och första gossen får namn efter hans far.

Ny logga, nya profilkläder

av Eva Lejrin

Arbetet med loggan har ju tagit ganska lång tid – för att inte säga väldigt lång tid. Åsikterna har gått isär – en del har inte tyckt att vi behöver någon ny logga, men så är det ju alltid. Vi tycker olika. Olika åsikter har det också varit om utseendet.

Vi utlyste en tävling och alla som bidrog har blivit belönade för sitt engagemang.

Efter att vi nu har dragits med den röda skjortan i ett antal år var det

dags för något nytt. Detta diskuterades redan innan Släktforskarlagarna 2014, men eftersom vi då tog fram specifika kläder för just detta tillfälle så fick de röda skjortorna leva kvar.

Äntligen! Så har många sagt och vi har fått många positiva kommentarer om de nya västarna. Och visst är de snygga och dessutom praktiska.

Så jag säger som GW Persson. Jag hatar slumpen.

Alla hänvisningar till kyrkböcker avser Arkiv Digital.

”Mina” borgmästare i Filipstad

Håkan Svensson Skragge, borgmästare i Filipstad ca 1630-35
farmors farfars morfars farmors mormors morfar

Måns Skraddare Elofsson, borgmästare i Filipstad 1639-40
morfars farfars mormors farmors farmors far

Evert Strokirk, borgmästare i Filipstad 1653-54
farmors farfars morfars farmors mormors far

Jon Jonsson Fernell, borgmästare i Filipstad 1665-67
morfars farfars mormors farmors farfar

Min mors släkt finns beskriven i *Masurholk och fallråg - en släktresa genom Värmland under 400 år* (Ultima Esperanza Books 2015). Min fars släkt i *Olaf - historien vi aldrig ärvde* (Ultima Esperanza Books 2016). jan-olov51@hotmail.com

Möta slakten på Dramaten

av Carl-Johan Ivarsson

Det är söndagen den 12 november 2017. Platsen är Elverket, Dramatens annexscen på Östermalm i Stockholm. I det stora teaterrummet har det byggts upp spänger och gångar där skådespelarna skall röra sig under spelet. Publiken har fått ta av sig skorna, ungefär som när man gick på skolteater i gymnastiksalen. Vi har placerat oss på kuddar på salens golv, de som kanske har dåliga knän sitter på bänkar längs salens väggar. Skådespelaren Reuben Sallmander har tagit på sig dragspelet och spelar små melodier och de andra i ensemblen går runt och småpratar med publiken och ger lite tips om hur man göra det så bekvämt som möjligt. Två orgelharmonier har också placerats i rummet.

Det är fullsatt denna eftermiddag, på den fjärde föreställningen av pjäsen ”Swede Hollow”, en dramatisering av regissören Alexander Mørk-Eidem av författaren Ola Larsmos mycket uppmärksammade och hyllade bok med samma titel, som utkom hösten 2016.

Många har läst boken och är säkert nyfikna på hur man kan dramatisera en roman på detta sätt. I programhäftet intervjuas Mørk-Eidem och där får han frågan om han ser några likheter mellan situationen för svenskar i Amerika för drygt 100 år sedan hur människor lever på flykt idag. Han svarar: ”Det är väl det som gör det här materialet intressant egentligen, att det innehåller så mycket mer än så att så att säga bara släktforskning. Det vi ser är ju att vi nu upplever en ny folkvandringstid i våra nordliga länder där människor kommer till oss, inte vi till dem”.

För mig finns det en särskild anledning att komma till Elverket denna

söndagseftermiddag. Och det är just släktforskningen som fört mig hit. En av de viktigaste berättelserna i Ola Larsmos roman handlar om Agnes, kvinnan som är gift med den figur som kallas för Hemske Hans och vars liv blir det som drar dessa fattiga människor från Sverige till dalen som kallas Swede Hollow i staden St. Paul, Minnesota.

Berättelsen om Agnes, Hemske Hans och hennes älskade David Lundgren är kanske för en oinvigd en ytterst sorglig och dramatisk berättelse om en våldsam och burdus man, kärlek, svek och ond bråd död. Ola Larsmo har själv i kommentarerna till boken berättat om att berättelsen är hämtad från verkligheten, skildrad i professor Roger McKnights bok *Severed Ties and Silenced Voices*, utgiven av förlaget Nordic Studies Press i Chicago 2008.

Där finns förebilderna beskrivna. De hette i verkligheten Karolina Andersdotter, Lars Fredrik Johansson Holm och Anders Johansson. Den sistnämnde en hallänning från Breared medan Karolina och Lars Fredrik var ett gift par från Kila och Bro i Värmland. Och Karolina var min farfars farfars kusin, jag har följt henne i spåren sedan 1994. I boken och pjäsen äger händelsen rum i början av 1900-talet, men i verkligheten utspelade sig dramat vid Kansas Lake

Nour El-Refai som Ellen och Agnes. Foto: Sören Vilks, Dramaten

Reuben Sallmander, en av de medverkande skådespelarna i Swede Hollow. Foto: Sören Vilks, Dramaten.

Teaterrummet där *Swede Hollow* spelades på *Elverket*. Foto: Sören Vilks, Dramaten.

i Watonwan County, Minnesota, mellan åren 1872 och 1876.

Berättelsen har jag tidigare skildrat i en lång artikel som publicerades i *VärmlandsAnor* 2009:2. Om ni inte har tidningen sparad så finns gamla nummer att läsa på vår hemsida *Värmlandsrötter*. Den heter ”Hårt öde väntade värmländska emigranter i Minnesota”.

Ola Larmsos bok skrevs som en motbild till bilden av den svenske invandraren som välanpassad nybyggare och i allt lyckad i det nya landet. Här har också svenskar bokstavligen hamnat på samhällets botten, i en djup och ohälsosam dalgång i en utkant av Minnesotas huvudstad.

Pjäsen återberättar mycket av den 413 sidor tjocka romanen på drygt tre timmar. Huvudpersonerna är den svenska familjen Klar och några av deras närmaste grannar. Om ni inte redan läst boken – gör det! Den ger många nya perspektiv på de utvandrades liv. Den bygger på en gedigen dokumentation men tar som sagt en del litterära friheter.

I dramatiseringen på *Elverket* gestaltar åtta skådespelare ett flertal

karaktärer, inte bara då familjen Klar utan en rad andra figurer. Välkända ansikten som Marie Richardson och Reuben Sallmander men också yngre förmågor som Otto Hargne och Michael Jonsson. Nour El-Refai, som mest gjort sig känd som humorist och programledare i televisionen, visar sig besitta större djup än så och gestaltar familjen Klars klassklätrande dotter Ellen, men också Agnes, hon som var gift med Hemske Hans.

Agnes är alltså min egen farfars farfars kusin Karolina. Hon dog 1907 men jag har faktiskt träffat en människa som hade personliga minnen av Karolina. Ragnhild Preston (1905-2004) i Fall Creek, Wisconsin, var drygt två år gammal när hennes egen farmor Karolina dog och hade vaga barndomsminnen av en gammal kvinna som låg i en säng och var sjuk.

Karolina Andersdotter levde ett problematiskt liv som präglades av svåra umbäranden och förluster. Hennes far Anders Nilsson var en slarver. Hennes förste man Lars Fredrik en odåga, som hon troligen berövade livet, hennes andre man Anders dömdes för detta mord och

hennes tredje man Gilbert Tingom var enligt samstämmiga uppgifter ingen trevlig människa. Hon födde åtta barn, varav ett sannolikt dog under Atlantresan, två döttrar blev bortlämnade, familjen splittrad i två delstater och två av sönerna i sista giftet dog i tuberkulos.

Ola Larsmo har alltså tagit den litterära friheten och flyttat in Karolina/Agnes i Swede Hollow och det finns mycket som tyder på att hon hade mycket gemensamt med de människor som verkligen

bodde där. En del av dokumentationen kommer från makarna Karna och Phil Anderson. Phil är min fars tremänning, själv historiker och några av hustrun Karnas förfäder har bott i Swede Hollow.

Karolinas barnbarn och barnbarns barn har visat sig bli goda samhällsmedborgare och jag har själv kontakt med flera av dem. En del har jag träffat både i Sverige och USA, andra än så länge bara via Facebook. Några bor kvar i Wisconsin, andra finns i Minnesota, Montana, Idaho, Florida, Arizona och ännu fler delstater.

Genom en rad lyckliga omständigheter har Karolinas historia kunnat berättas och det är självklart mycket rörande att få se henne gestaltad, då som Agnes, genom Nour El-Refai på Sveriges nationalscen. När jag ser henne så leker jag med tanken att få berätta detta för alla som är på *Elverket* den här kvällen. Nu blev det inte så, men det är med ett leende på läpparna som jag går mot tunnelbanan i den kyliga novemberkvällen. Jag har fått möta släkten på Dramaten.

Från kolportör till fabrikör

av Lars-Göran Jansson

Ibland tar man upp ett sidospår i sin släktforskning som i det här fallet farmors farbror Bengt Gustaf Eriksson, född 1862 i Ångebäckstorp, Nyed. Han ”tappades bort” då han emigrerade till Finland 1894 och då lade jag detta åt sidan. Flera år senare googlade jag på hans namn och då kom jag plötsligt vidare...

Kolportören Bengt Gustaf Eriksson

Bengt Gustaf föddes som tvilling den 1 december 1862 i Ångebäck-

husförhörlängden att Bengt Gustaf flyttat till Finland den 11 augusti 1894.

En intressant notering ”kolportör” vid Bengt Gustafs namn i husförhörlängden väcker mitt intresse. En kolportör var en kringresande ”folkpredikant” som ofta hade biblar och annan andlig litteratur att sälja. Redan 1859 kom kolportören Segerblom till Nyed och bildade en baptistförsamling. I utflyttningslängden kallas Bengt Gustaf ”lek-

Jag gjorde några försök att kontakta missionsförsamlingarna i Borgå och Tavastehus i Finland men avbröt mitt sökande då jag inte fick de svar jag behövde för att komma vidare.

Bengt Gustaf Eriksson i Kristinehamn

I juli 2014 tog jag upp sökandet igen, och googlade hans namn några gånger och hittade en namne på tre amerikanska patent, men med Kristinehamn, Örebro och

829		Ångebäck									
Personernas namn, stamt, smeknamn, yrke och uträppling (föreläggning, inköps- och tilläggsnummer, nationalitet (som följande), lyra (svenska, finska, östernska))		Födelse-		Årsköpa		Inflyttat		Uträttat		Död	
		år	dag	år	dag	år	dag	år	dag	år	dag
1	Bengt Eriksson Stubbins										
2	Bengt Gustaf Eriksson	68	12			96	8				
3	Anna Sofia Eriksson	67	5								

Berättat födelse och begrip H. H. svärdet.		Uträttat						
1891.	1892.	1893.	1894.	1895.	Prof. och ståtliga utredningar.		Uträttat	
F. N.	F. N.	F. N.	F. N.	F. N.			år	
					11. Sida 87/177		Finland 87/	
							Härlekgår 87/	

Nyed (S) AI:30 (1891-1895) Bild 394/sid 829

storp, Nyed. Syskonskaran bestod av åtta barn, där Karl Fredrik sedermera skulle bli min farmors far.

Modern Stina Carlsdotter dör i Ångebäckstorp av vattusot på hösten 1887, och 1888 flyttar Bengt Gustaf tillsammans med fadern Erik Ersson och systemen Anna Sofia till Ångebäck, Nyed. Fadern Erik Ersson dör i januari 1890 av bröstplågor. Senare kan man läsa i

mannapredikant”. Intressant är att det i Ångebäck tidigare funnits en annan kolportör, Carl-Gustaf Lindberg. Han var bosatt där fram till 1882, och samtida med Bengt Gustafs farbroder Erik Johan Eriksson. Inledningsvis var Bengt Gustafs vidare öden i Finland okända, ända till dess att jag i september 2009 via missionsförbundet fick kopior ur boken ”Bildgalleri ur Svenska Missionsförbundet”.

Stockholm som hemort. Kunde det vara så att min Bengt Gustaf kommit tillbaka från Finland och varit bosatt i de här städerna?

Tack vare en stor portion tur hittade jag Bengt Gustafs namn längst ned på en sida i församlingsboken för Kristinehamn 1916-1930, detta gjorde att jag kunde koppla honom till åtminstone ett av patenten.

Bildgalleri ur Svenska Missionsförbundet

Dessutom fann jag att han gift sig med Fanny Syster Henrietta Fagerlund och de fick tillsammans barnen Rut Henrietta, Gustaf Emanuel och Nils Gösta.

Uppfinnaren och hans patent

Mina eftersökningar visade att Bengt Gustaf hade patent på uppfinningar i Kanada, Tyskland, Danmark, Finland, Frankrike, Storbritannien och USA. Uppfinningarna var i huvudsak ”möbler” och tältkonstruktioner.

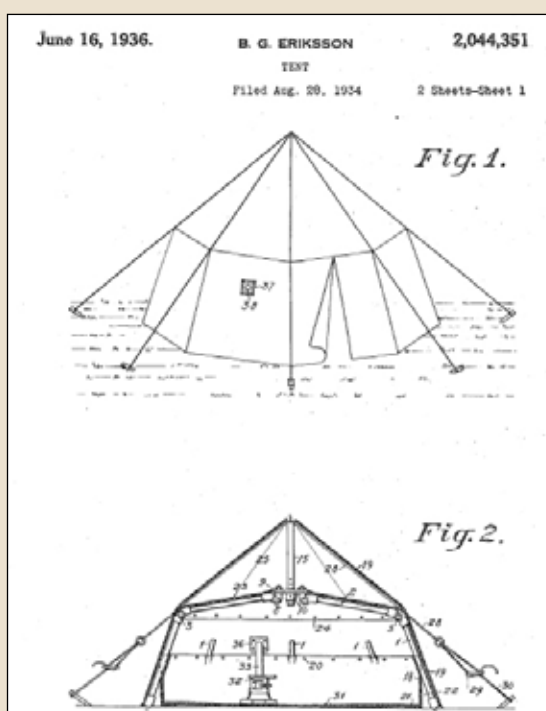
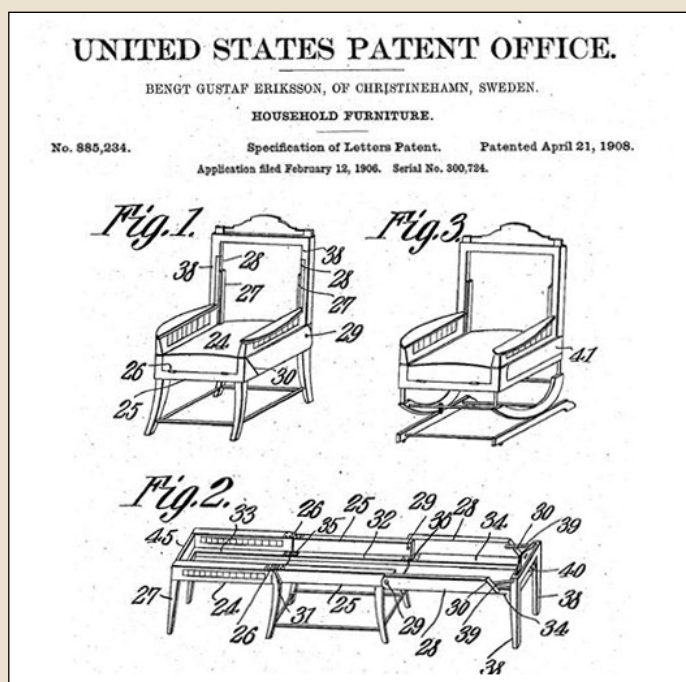
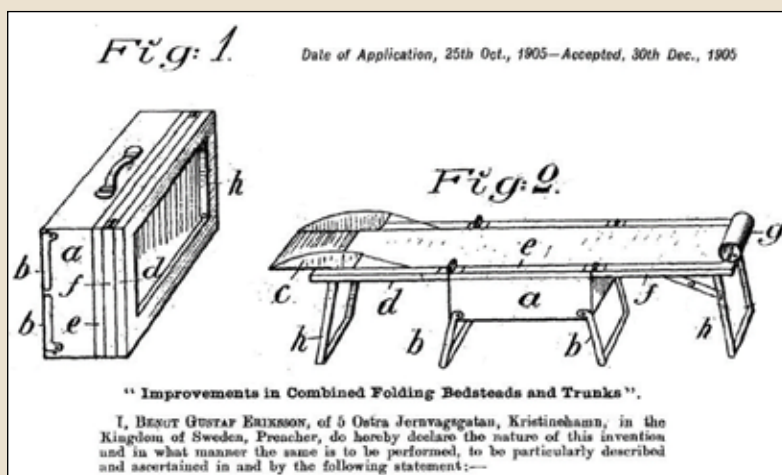
Patenten med utförliga beskrivningar var intressanta läsningar, men här har jag valt att bara visa några konstruktionsbilder. Personlig favorit är den väskan överst till höger som man vecklar ut till en säng. Bengt Gustaf som titulerade sig som predikant, var vid den här tiden bosatt på Östra Järnväggsgatan 5 i Kristinehamn.

Han verkade ha en förkärlek till ”möbler som blir en säng”-konceptet för många av patenten är likt konstruktion från 1906 i mitten till höger.

Den andra typen av konstruktion var tält med en funktion där tältduken spänns upp automatiskt som i patentet från 1934 längst ner på sidan.

Bengt Gustaf slutar sina dagar

Den 2 juni 1946 dör Bengt Gustaf och begravs den 8 juni på Norra begravningsplatsen i Solna. Kvarter 14 B, gravplats 427. Bengt Gustaf benämns nu som fabrikör. Han hade skilt sig från sin maka 1921. Bondsonen från Ängebäckstorp, kolportören, predikanten, uppfinnaren och fabrikören blev 83 år gammal.

Verksamhetsberättelse 2017

Verksamhetsåret

Föreningens trettiotredje verksamhetsår omfattar tiden 2017-01-01 till 2017-12-31.

Medlemmar

Antal medlemmar 2016-12-31
1639
Nya medlemmar 2017 128
Utträden, avlidna, ej betalt avgift
161
Antal medlemmar 2017-12-31
1609
(Varav familjemedlemmar) 99

Medlemsavgiften

För 2017 var medlemsavgiften 150 kr för ordinarie medlem samt 50 kr för familjemedlem.

Hedersmedlemmar

Bo Cider, Molkom
Bernhard Granholm, Kristinehamn
Anders Höglund, Kristinehamn
Jens-Åke Nilsson, Karlstad
Hans Olsson, Forshaga
Lars Gunnar Sander, Forshaga.

Styrelse

Ordförande (Del av året):
Lars Lundell, Grums

Vice ordförande (tf ordförande del av året), ansvarig lokalgrupper:
Lars-Göran Jansson, Karlstad.

Kassör: Thore Jansson, Rottneros
Sekreterare och redaktör VärmlandsRötter: Gunnar Jonsson, Säffle

Ansvarig inre evenemang: Sonja Östlund Skagerud, Skoghall

Ansvarig yttre evenemang: Britt-Marie Johansson, Forshaga

Ansvarig sockenombud: Kjell Hasselroth, Karlstad

Materialansvarig: Bengt-Åke Svenningsson, Karlstad

Ledamot: Monica Lööf, Skoghall

Ledamot: Eva Lejrin, Karlstad

Övriga funktionärer

Revisorer: Karl-Gustav Lindgren, Säffle, Lennart Sennmark, Karlstad

Revisorssuppleant: Jens-Åke Nilsson, Karlstad

Valberedning: Peter Borg, Molkom (sk), Kjerstin Tungström, Karlstad, Ragnar Johansson, Forshaga

Redaktör VärmlandsAnor: Carl-Johan Ivarsson, Söderköping

Administratör Facebook: Elisabeth Björkman, Grava

VärmlandsRötter Gunnar Jonsson. Till valberedning omvaldes Peter Borg (sk), Kjerstin Tungström och Ragnar Johansson. Efter årsmötet visade Gunnar Jonsson den nya hemsidan, som därmed blev publicerad. Sedan bjöd föreningen på smörgåstårta med dryck. Vid styrelsemötet den 18 februari konstituerade sig styrelsen enligt ovan.

Styrelsens arbete

Styrelsen har hållit sex ordinarie protokollförda sammanträden,

Styrelsen på studiebesök på Säguddens museum den 20 maj samlade kring bysten av intendent A. G. Hedenskog. Från vänster: Elisabeth Björkman, Kjell Hasselroth, Britt-Marie Johansson, Sonja Östlund Skagerud, Gunnar Jonsson och Lars-Göran Jansson. Foto: Carl-Johan Ivarsson

Årsmötet den 18 februari 2017

Avgående styrelseledamöter var Thore Jansson, Gunnar Jonsson, Eva Lejrin, Stefan Svensson och Sonja Östlund Skagerud. Omval av samtliga utom Stefan Svensson. Sune Paulsson och Anneli Johannesson avgick under varande mandatperiod. Nyval av Britt-Marie Johansson, Kjell Hasselroth och Bengt-Åke Svenningsson. Till ordförande för föreningen nyvaldes Lars Lundell. Omval revisorer KG Lindgren och Lennart Sennmark, revisorssuppleant omval av Jens-Åke Nilsson. Omval av redaktör för VärmlandsAnor Carl-Johan Ivarsson, omval av redaktör för

konstituerande möte samt en hel dagsplanering med styrelsemöte, där föreningens fortsatta inriktning, organisation och ekonomi diskuterades. Organisationen med uppdelning i olika ansvarsområden har fortsatt under året och har fungerat.

Lars Lundell meddelade styrelsen i mail den 14 maj att han med omedelbar verkan avsade sig uppdraget som ordförande i föreningen. Vice ordföranden Lars-Göran Jansson övertog i samband med detta ordförandens arbetsuppgifter.

Lars-Göran Jansson, Eva Lejrin och Britt-Marie Johansson har som

ombud representerat föreningen vid riksstämman i Halmstad den 25 augusti.

Våra lokalgrupper som finns i Arvika, Filipstad (gruppen vilande), Grums, Hagfors, Kristinehamn, Sunne och Säffle driver fortsatt ett viktigt arbete med forskarhjälp, föreläsningar och annat inom området.

Sockenombuden har uppgiften att hjälpa andra forskare med att hitta lösningar och ge tips på hur problem ska kunna lösas. Sockenombuden har under året hjälpt många forskare i närområdet, vårt land i övrigt samt även utanför Sveriges gränser. Dessutom har sockenombud deltagit i både våra och andra föreningars arrangemang.

DNA och släktforskningen

Medlemmar hörde av sig till styrelsen med önskemål om att vi skulle verka för att starta kurser om DNA-släktforskning. Vi har därför tillsammans med Folkuniversitetet i Karlstad startat en studiecirkel på dagtid. Vid första träffen kom det 23 st, från ett stort antal orter i landskapet. Vi beslutade därför att försöka starta upp cirklar på fler orter, de orter som har nämnts är Arvika, Grums, Kristinehamn och Säffle. För att kunna starta upp på en ny ort behöver vi en kontaktperson, som är beredd att vara sammankallande och minst fyra deltagare. Vi har också startat en Facebookgrupp "DNA-Cirkel Värmland", där vi lägger ut kursmaterial och för diskussioner om DNA-släktforskning. I samarbete med Folkuniversitetet i Karlstad planerar vi också för en cirkelledarutbildning under våren. Vi kan se en ny trend, där många som inte förut släktforskat i vanliga källor, börjar med ett DNA-test. För den som är intresserad och nyfiken på DNA-släktforskning rekommenderar vi förbundets broschyr DNA & släktforskning.

Programverksamheten

Programverksamheten har även i år varit uppdelad på inre och yttre evenemang.

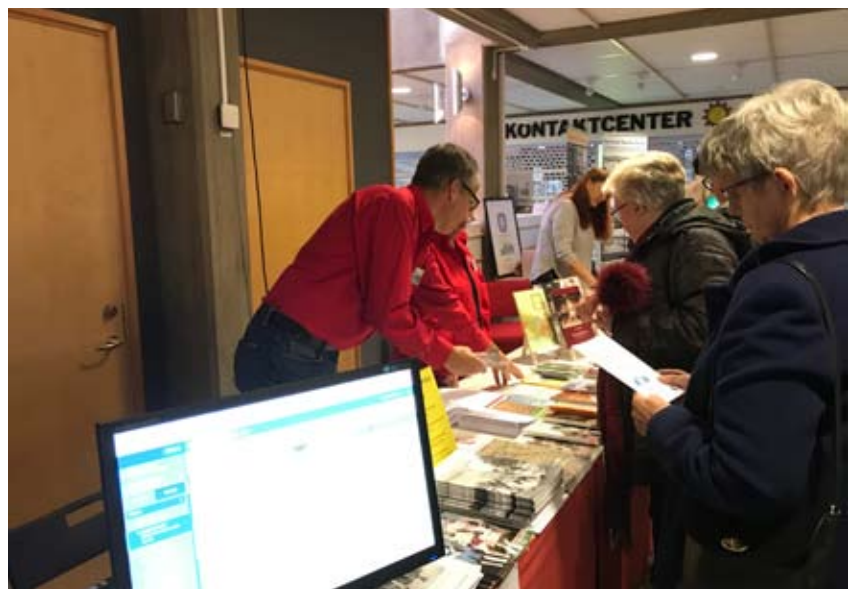
Inre evenemang på Arkivcentrum har ägt rum endera på måndag eftermiddag eller torsdag kväll sammanlagt 10 gånger under 2017. Vårt mål är att ha ett varierat utbud för att tillgodose våra medlemmars önskemål och för att väcka intresse för släktforskning hos nya medlemmar, men också ge befintliga medlemmar ökad kunskap inom olika områden inom släktforskning. Olika släktforskningsprogram har presenterats för att medlemmarna skall kunna välja det som passar dem bäst.

Samtliga arrangemang på Arkivcentrum är öppna för allmänheten och kostnadsfria. Efter föreläsningarna bjuder föreningen på kaffe och något tilltugg. "Boklådan" finns också på plats för att medlemmarna skall kunna köpa litteratur, CD-skivor mm till ett reducerat pris. Programmen annonseras i VärmlandsAnor, på vår hemsida VärmlandsRötter och i vår Facebookgrupp, genom massutskick till medlemmarna samt även i Folkuniversitetets kurskatalog och Arkivcentrums verksamhetsblad och hemsida.

Våren startade med Arkiv Digital, nyheter mm, en föreläsning av Niklas Hertzman. - Genney, ett relativt nytt släktforskningsprogram presenterades av "Alster-Olle" Andersson. - DIS Bergslagen informerade om Disgen och Disbyt. - Vår värmländske TV-profil Kjell Gustafsson har berättat om Värmland och Flyktingtrafiken 1940-45. - På grund av ett inställt program pga sjukdom avslutade vi våren med kaffe och en trevlig pratstund.

Hösten inleddes med en föreläsning om Järnets väg med Kurt Eriksson från lokalgruppen i Kristinehamn. - Peter Niwong från Sveriges Släktforskarförbund informerade om förbundet och nyheter inom DNA-forskning. - Örjan Hedenberg berättade om smeder och smedforskning. - Professor Michael Lundholm vid Stockholms universitet pratade om vikten med Källkritik och Källhänvisning. - Slutligen fick vi lyssna på en intressant föreläsning om Soldater av Mats Johansson från Kil.

Vi har dessutom under året fått ett tillskott i vår verksamhet – Kafefgruppen - vars medlemmar alltid fixat med gott kaffe och något tilltugg. De flesta av föreningens lokalgrupper har också egna programaktiviteter, som presenteras

Arkivens dag på Karlstads stadsbibliotek den 11 november. Foto: Eva Lejrin.

på föreningens olika informationskanaler.

Vid **yttre evenemang** har representeranter för föreningen deltagit med forskarhjälp, försäljning av böcker och publikationer, marknadsföring och medlemsvärning till Värmlands Släktforskarförening.

Vid evenemang som arrangeras av andra föreningar har vi deltagit vid Filipstadsmässan i Filipstad, Edebymarten i Övre Ullerud, Borgviksdagen i Borgvik, Bondkomikerfestivalen i Munkfors, Kulturveckan i Sunne, Gravadagen vid Grava Hembygdsgård och Julmarknaden vid Hembygdsgården i Forshaga.

Vid släktforskningens dag i mars hade föreningen aktiviteter i Arvika, Forshaga och Kristinehamn.

Årets släktforskardagar i augusti var förlagda till Halmstad. Föreningen representerades av fyra personer och utställningsmontern delades med Arkivcentrum. Många besökare visade stort intresse för Värmlandsmontern och försäljningen av våra publikationer gick mycket bra och flera nya medlemmar kunde registreras.

Vid Arkivens Dag i november fanns deltagande vid flera platser såsom Karlstad, Arvika, Sunne, Kristinehamn, Säffle och Kil. Förutom forskarhjälp, försäljning, marknadsföring på de olika platserna deltog även föreningen med en föreläsning i Karlstad. Föreläsningen innehöll tips på hur man startar sin släktforskning och även en presentation av föreningens verksamhet med tanke på att värva nya medlemmar.

I augusti arrangerades en mycket uppskattad medlemsresa som denna gång gick till norra Värmland där besök gjordes på Finnskogscentrum i Lekvattnet och Utmarksmuseet i Ransby. Även hembygdsgården Karmenkynna i Lekvattnet besöktes där också lunch serverades.

Medlemmar med respektive kunde delta på resan där föreningen subventionerade resekostnaden.

Projekt

Kyrkoboksregistrering VKBR - Kyrkoboksregistreringen har under året fortsatt. Efter att version 3 av CD-skivan gavs ut i samband med Släktforskardagarna i Karlstad 2014, har ytterligare ca 230.000 poster blivit färdiga inför nästa version. Planer finns att ge ut en ny utgåva under 2018.

Emanuel S Ekmans värmlandsbok från 1765 – En nyutgåva som planerats i många år har kommit närmare, då en sista genomläsning av materialet är gjord. Nu återstår layoutarbetet.

VärmlandsAnor – Medlemstidningen VärmlandsAnor har under året utkommit med fyra nummer. Kerstin Osterman har svarat för tidningens layout. Carl-Johan Ivarsson har varit redaktör under året. Från och med detta år trycks VärmlandsAnor i färg och med ett blankare papper än tidigare. Några mindre förändringar av layouten har också genomförts. Även om mängden färgfoton från äldre tid är begränsad så ger detta historien delvis en ny dimension, när t.ex. kartor kan tryckas i färg. Föränd-

ringen har blivit uppskattad bland medlemmarna. Medlemstidningen fortsätter att spegla hela landskapet på olika sätt, naturligtvis beroende på vilket material som sänds in till redaktören. Trots förändringen till färgtryck har VärmlandsAnors uppläggning varit i stort densamma som tidigare. Redaktören vill rikta ett varmt tack till alla som medarbetat på olika sätt i VärmlandsAnor under året.

VärmlandsRötter - Vid årsmötet sjösattes den nya hemsidan, skapad i WordPress. Allt är överfört till den nya plattformen utom de omfattande Värmlandssidorna. Formen för hur de ska överföras är inte helt klar, då "klipp och klistra" inte fungerar i det fallet.

Facebook – Föreningens Facebookgrupp som startade 2015 med Elisabeth Björkman som administratör, har visat sig bli populär. Antalet medlemmar är ca 660 st. Tips och frågor strömmar in och man hittar nya släktsamband. Föreningens evenemang marknadsförs i gruppen och medlemmarna får en påminnelse när programdatumet närmar sig.

Övrig medlemservice

Utbyte av medlemsblad har skett med ett nittiotal andra föreningar.

Medlemsresan till norra Värmland den 19 augusti. Karmenkynna i Lekvattnet. Foto: Monica Löf

Dessa publikationer förvaras i forskarsalen på Arkivcentrum Värmland där de kan läsas av besökarna. De föreningar som övergår till att distribuera sina medlemstidningar via internet med hjälp av PDF-filer, har vi beslutat att avsluta tidningsutbytet med.

Flera av föreningens medlemmar leder studiecirkel på olika platser, antingen i externa arrangörers regi, eller inom föreningens/lokalgrupps verksamhet. Även som funktionärer för föreningen DIS finner man medlemmar i VSF.

Slutligen har ett mycket stort antal släktforskarfrågor per brev, telefon och e-post besvarats av styrelsemedlemmar och sockenombud. Många av dessa kommer från USA och Norge.

Utlokaliserade styrelsemöten: Säguddens museum i Arvika samt Forshaga hembygdsgård.

Utbildning/information för representanter från Lokalgrupperna har genomförts under våren och hösten.

Ekonomi

Ett verksamhetsår med underskott på verksamheten. Detta var enligt plan och blev t.o.m. något mindre än budgeterat. Medlemsantalet minskade något för första gången på många år. Föreningen har en god ekonomi som möjliggör fortsatt satsning på utveckling av den värmländska släktforskningen. Resultat- och balansräkning bifogas verksamhetsberättelsen. Styrelsen föreslår att årets underskott 11.250:57 tas till det balanserade kapitalet och överförs i ny räkning.

Slutord

Styrelsen vill framföra sitt varma tack till de medlemmar som bidragit till verksamheten, föredragshållare, skribenter i VärmlandsAnor,

Fortsättning på sidan 16

Resultaträkning 2017

Intäkter	2016	2017	Budget 2018
Medlemsavgifter	233075	231427	233000
Försäljning publ o CD	15975	18529	45000
Försäljning kommission	46452	10184	40000
Övrigt	14638	13396	0
Summa Intäkter	310140	273536	318000
Kostnader			
Föreningen gemensamt	81828	70467	80000
VärmlandsAnor	126961	146269	150000
VärmlandsRötter	375	1453	2000
Publikationer o CD	2590	3240	4000
Försäljning kommission	42066	12483	36000
Riksstämman	15522	15655	17000
Evenemang Yttre	3496	1703	3000
Projekt	33221	10125	31000
Lokala grupper	22939	21507	28500
Evenemang Inre	8911	8260	15000
Summa kostnader	337909	291162	366500
Medel från egna kapitalet			48500
Resultat före avskrivningar			
Avskrivningar	0		
Resultat efter avskrivningar			
Finansiella intäkter	34	9106	
Finansiella kostnader	3567	2731	
Årets resultat	-31302	-11251	0

Balansräkning 2017-12-31

Tillgångar

Plusgiro	184657
Bank	697748
Varulager	17919
Hemsida	4000

Summa tillgångar 904053

Skulder och Eget kapital

Diverse skulder	36286
Förutbetalda medlemsavgifter	109970
Förutbetald porto	548
Reserverat för projekt	15000
Eget kapital	753500
Årets resultat	-11251

Summa skulder och eget kapital 904053

våra Lokalgrupper, sockenombud samt de som svarat för vår jourverksamhet på Arkivcentrum. Vi gläder oss åt alla nya medlemmar, men att ett ovanligt stort antal fallit ifrån av olika skäl. I år har DNA-släktforskningen på allvar blivit en del av vår verksamhet.

Organisationen med ansvariga grupper fortsätter, vilket har inneburit att ytterligare ett antal personer har engagerats i föreningens arbete.

Kontakten med medlemmar har under året varit livlig bland annat genom föreningens jourverksamhet på Värmlandsarkiv. Föreningen har medverkat vid sju stycken evenemang ute i Värmland, de flesta av dessa i samarbete med lokala hembygdsföreningar. Programgruppen har svarat för tio mycket välbesökta föredrag på Arkivcentrum, dessutom har vi deltagit i Arkivens dag samt Släktforskardagarna i Halmstad.

Avslutningsvis vill vi framföra ett stort tack för 2017 till våra samarbetspartner Folkuniversitetet och Arkivcentrum Värmland för ett mycket gott samarbete. Det finns därför all anledning att se fram emot ett nytt verksamhetsår 2018 med tillförsikt och positiv förväntan.

Karlstad i januari 2018

Styrelsen för Värmlands släktforskarförening:

Lars-Göran Jansson

Gunnar Jonsson

Thore Jansson

Kjell Hasselroth

Britt-Marie Johansson

Eva Lejrin

Monica Lööf

Bengt-Åke Svenningsson

Sonja Östlund Skagerud

Släktforskningens dag 20/1 2018 på Arkivcentrum i Karlstad

Värmlands Släktforskarförening arrangerade i samarbete med Arkivcentrum och Folkuniversitetet Släktforskningens dag. I år var temat arkiv, vilket har sitt ursprung i att Riksarkivet firar 400 år 2018.

Landstingsarkivet, Kommunarkivet, Värmlandsarkiv och Föreningsarkivet hade montrar i forskarsalen tillsammans med Folkuniversitetet, EmiWeb och Löntorpet Soldat-

forskning. Värmlands Släktforskarföreningens bokbord var bemannat fick svara på frågor om föreningen och släktforskning. Vi hade forskare på plats och i år informerades även om DNA-forskning.

Tre uppskattade föreläsningar med intresserade åhörare:

- Släktforska i kommunarkiv – Ulrika Karlsson

Några åhörare i Edbergssalen

Till höger: Mats Johansson, Löntorpet Soldatforskning, ger tips om soldater

- Släktforska i föreningsarkiv
– Berith Sande
- Emigrantforska
– Anna-Lena Hultman

Vår kaffegrupp serverade besökarna kaffe med dopp.

Det hördes bara positiva kommentarer om arrangemang och föreläsningar bland besökarna och även arrangörer och utställare verkade nöjda.

Anna-Lena Hultman föreläser om Emigrantforskning

Ulrika Karlsson, Kommunarkivet, med intresserade besökare

Kjell Hasselroth pratar DNA-forskning med intresserad besökare

Ordförande har ordet

Det sägs att tiden går snabbare och snabbare för varje år, och jag håller med. Då jag en tidig söndagsmorgon i början av februari sätter mig vid tangentbordet för att skriva dessa rader syns tydligt att det börjat ljusna. Den mörkaste tiden är över för den här gången.

Släktforskning för alla

Från och med februari i år gjordes Riksarkivets digitala forskarsal (SVAR) gratis för alla, och förhoppningsvis lockar det här fler att börja söka information i dessa ca 100 miljoner handlingar. Det har alltid funnits ett motstånd hos vissa av oss att registrera sig och binda sig för ett abonnemang på kortare eller längre tid, nu har man alltid tillgång till materialet. Jag hoppas att det här lockar flera till att börja söka sina rötter i arkiven.

Släktforskningen har blivit enklare

Antalet indexerade/sökbara register har ökat på senare tid och därmed har det blivit enklare att släktforska, men det är viktigt att komma ihåg att det här är tolkat material så det är som vanligt viktigt att kontrollera mot källan. I dagsläget finns t ex Sveriges befolkning från 1860 till 1990 tillgängliga med undantag för 1940. Åren 1970, 1980 och 1990 finns på DVD medan övriga är sökbara på endera Arkiv Digital eller SVAR. Som nybörjare får man en bra start på sitt forskande, men det svårforskade får vi fortsätta med att likt en detektiv försöka kartlägga.

DNA – intresset ökar

Att intresset för DNA-forskning ökar är nog allmänt känt. Ett antal studiecirkel har startat och fler och fler beställer ett DNA-kit. Men har man inte kartlagt sitt släkträd med traditionell släktforskning så får man inte ut så mycket av ett DNA-prov. Detta faktum bör göra att ännu fler ansluter till släktforskarnas trogna skara.

Projektet ”Inspelade i Värmland”

Efter en beundransvärd insats från många av våra medlemmar kunde vi lämna ifrån oss resultatet av vårt sökande efter ättlingar. Nu ser vi fram emot att dessa inspelningar skall göras lyssningsbara för oss alla.

Släktforskningens dag

Släktforskningens dag som i år hölls lördagen den 20 januari arrangerades i Arvika, Forshaga, Grums, Karlstad, Kristinehamn och Säffle. Enligt de rapporter jag fått har arrangörerna varit nöjda med uppslutningen, och det bjöds på många spännande föreläsningar. Ett antal besökare fick hjälp av vår forskarhjälp att söka sina anor.

*Lars-Göran Jansson,
ordförande*

Årsmöte 2018

av Eva Lejrin

Så var då ännu ett årsmöte avklarat. Det ägde rum den 17 februari. Ordförande för mötet var Anders Lund, chef för Arkivcentrum och Gunnar Jonsson var som vanligt sekreterare.

Mötet gick snabbt – som Anders Lund påpekade så väntade vi väl på smörgåstårten som utlovats. Vi kan väl också konstatera att det inte var några kontroversiella frågor som skulle behandlas och att mötet därför snabbt kunde klaras av.

Lars-Göran Jansson, som redan i maj 2017 fick ta på sig rollen som t f ordförande, valdes nu till ordinarie ordförande. Monica Lööf och Bengt-Åke Svenningsson hade valt att avgå och nya i styrelsen blev Berit Hemmingberg och Ulf Fritzon. Eftersom ingen av dem var närvarande så får en presentation komma i nästa nummer. Kjell Hasselroth omvaldes. Vår mångårige revisor K-G Lindgren tyckte att han varit med tillräckligt länge. Till revisorer valdes nu Lennart Sennmark och Krister Nilsson och till suppleant Roland Hansson.

Såväl redaktören för VärmlandsAnor som VärmlandsRötter omvaldes. Även valberedningen omvaldes.

En höjning av medlemsavgiften för 2019 föreslogs och den godkändes. Anledningen till höjningen är att Sveriges Släktforskarförbund har avisert om höjning med avgiften från 12 till 24 kronor per medlem. Den höjningen kommer att införas stegvis under tre år. Föreningens medlemsavgift höjs från 150 till 170 kr, från 50 till 60 kr för familjemedlem och från 200 till 220 för utländsk medlem.

En rolig punkt var ett bildspel som Lars-Göran gjort om föreningens första logga som ersattes av nästa logga för att till sist övergå till den nya. Styrelsen var dagen till ära även klädda i nya västar. Många positiva kommentarer hördes om våra fina västar och om den nya loggan.

Sedan förflyttade vi oss upp till Almqvistsalen för att äta smörgåstårta och umgås.

På DNA-spår i släktforskningen

Att ta hjälp av DNA i min släktforskning är något som jag under flera år har tänkt att sätta mig in i. Men det har stannat vid att jag har avlyssnat ett antal föreläsningar utan att bli speciellt mycket klokare. Jag fick en förfrågan om jag kunde tänka mig ställa upp som medlem i föreningens styrelse i fjol. Jag fick då klart för mig att vi hade många medlemmar som hade problem med vad de skulle göra med sina testresultat. Då bestämde jag mig för att lära mig vad DNA-släktforskning innebär. Började med att ta reda på att det är via Family Tree DNA man skall testa sig som släktforskare och det gjorde jag i april och svaret fick jag i slutet av maj. Jag hade beställt testen Family Finder (Autosomalt DNA (atDNA)) och det kostade mig ca 700 kr. För att få ett hum om vad det handlar om, rekommenderar jag förbundets broschyr ”DNA och släktforskning”.

Efter att svaret hade kommit läste jag Peter Sjölungs bok *Släktforskning med DNA*, vilken jag också rekommenderar. Jag blev också medlem i ett antal Facebookgrupper som handlade om DNA, läste hemsidor med mera. Jag kom till insikten att vi måste hjälpas åt med att lära oss hur vi använder testresultaten. I november startade vi upp den första kamratcirkeln i Karlstad i samarbete med Folkuniversitetet. Vi var ett 30-tal som samlades i Karlstad från i stort sett hela Värmland. Efteråt startade vi också upp en egen Facebookgrupp ”DNA-cirklar Värmland”, som är en sluten grupp. Det innebär att man måste begära tillstånd för att bli medlem och att bara medlemmar kan läsa diskussionerna. I gruppen delar vi ut PM, tips och alla kan ställa

Bussresa till Släktforskar dagarna i Växjö 1-2 september

Vi kommer att anordna en bussresa till Växjö och hoppas att Ni tar chansen att följa med oss till årets största mötesplats för släktforskare. Bussen avgår tidig lördag morgon från Karlstad och är framme vid mässhallarna runt kl. 11. Väl framme har man gott om tid att gå runt bland utställarnas montrar eller lyssna på spännande föredrag. Man kan köpa fika och äta lunch på mässområdet. Då mässan stänger för dagen kl. 17 går bussen mot hotellet i Alvesta, endast 2 mil bort. På söndag, efter frukost går bussen tillbaka till Växjö och mässhallarna så att vi kan göra ytterligare några spännande nedslag. Strax efter lunch vänder bussen mot Karlstad igen.

PRISER:	Medlem	Övriga
Bussresa tur/retur inkl. övernattning i dubbelrum med frukost på söndag/person	900 kr	1 140 kr
Enkelrumstillägg/person	370 kr	370 kr
Endast bussresa tur/retur/person	500 kr	620 kr

Priserna ovan inkluderar inte inträde, fika eller mat. Om färre än 30 deltagare kommer resan att ställas in. Vi vill ha Din anmälan senast 15 april 2018.

SÅ HÄR ANMÄLER DU DIG

Det är först till kvarn som gäller så anmäl Dig så snabbt som möjligt!

Du anmäler Dig enklast genom att skicka ett mail till britt-marie.johansson@telia.com

Ange namn, adress, mailadress och mobilnummer/telefonnummer. Ange namn på samtliga personer om Du anmäler flera, samt ange om någon inte är medlem.

Du kan även anmäla Dig genom att ringa till Britt-Marie Johansson, 070-530 63 30. Anmälan är bindande. Betalning sker senast 1/5 till PlusGiro 46 96 60-5, eller via Swish 123 290 61 39

MER INFORMATION

Efter att anmälningstiden gått ut kommer Du att få mer detaljer om resan, med hålltider och annan viktig information.

Välkomna!

frågor. Vi har nu startat upp grupper i Arvika, Grums, Töcksfors och Kristinehamn.

I Karlstad har vi också folk som hjälper till med DNA-släktforskning på forskarhjälpen vid Arkivcentrum på torsdagar varannan vecka. Min målsättning är att starta upp cirklar på fler orter i Värmland, men jag behöver någon som kan agera sammankallande/

kontaktperson. Vi behöver få hjälp av våra medlemmar som kan detta med DNA-släktforskning, så kan du tänka dig komma till någon av våra cirklar och berätta om dina erfarenheter. Kontakta mig då! Jag skulle också gärna se ett samarbete mellan oss och några andra släktforskarföreningar, där vi hjälps åt med manualer på svenska och utbildningsplaner.

Nu håller jag på att läsa boken *Min europeiska familj: de senaste 54 000 åren* av Karin Bojs. Hon har dessutom värmländska rötter. Boken rekommenderas!

Kjell Hasselroth
tel 070-3008687
mejl kjell.hasselroth@comhem.se

Ur andra medlemsblad

Värmlänningar

Anbudet 2018:1 (Eskilstuna-Strängnäs Släktforskarförening): Bröllopsbild av Otto Fredrik Billström, född 1891 i Alster, död 1933 i Eksjö stadsförsamling och hustrun Anna Margareta Sofia f. Dalin av *Åke Ellin*.

AnletsBladet 2018:1 (Botvidsbygdens Släktforskarförening): Rättsväsendet i gamla tider, artikel av *Göte Söderquist* ur Gillberga bygdeblad 2014:3.

Flydda dagar 2017:3 (Linde Bergslags Släktforskarförening): Kära älskade Gustaf... av *C O Granath*. Kärleksbrev avsända av Julia Löfgren, född 1887 i Gåsborn, död 1925 i Örebro, till fästmannen Gustaf Karlsson.

Næverkanten 2017:4 (Åsnes Finnskog Historielag): Vandring i Løvhaugen av *Else Hanna Tendø*. Bland annat foto av Kjerstin Nilsdotter Torkel, född 1841 på Fjälltorp i Östmark.

Näverluren 2017:4 (Värmlands Hembygdsförbund): Den austrinska gravstenen – En enkel historia om kärlek av *Peter Olausson*. Om Olof Austrins gravsten i Gillberga. Bondens år i Fryksdalen av *Berit Juhl*. Hur Edvard Olsson började uppteckna av *Nils-Olof Bålstad*.

Ny tid för föreläsning

Peter Niwong kommer till Arkivcentrum den 12 april. Han besökte oss förra året och gav en mycket uppskattad föreläsning om DNA-släktforskning. Observera att tiden blivit ändrad - föreläsningen börjar redan kl. 17.30

Slekt og Data 2017:4 (Slekt og Data): Tema: Europa. Bland annat: Kom til Norge i jakt på et bedre liv av *Ida Bergitte Andersen Hundvebakke*. Om svenskar, bl. a. ”tjenstejenta” Selma Marie Olsen som 1905 finns med i Kristiania fattigvesens förhör. Hon var född 11 februari 1882 i ”Elgå sockn i Värmland”.

Släktträdet december 2017 (Nordvärmlands Släktforskarförening): Antavla för författaren Oscar Stjerne, född 1873 i Fryksände, död 1917 i Karlstads stadsförsamling. Anor i Fryksände (Torsby, Västankvik, Kollerud), Västra Ämtervik och Sunne (Södra Åmberg och Råmyra).

Östemtingen 2017 (Östra Ämterviks Hembygdsförening): Många artiklar av historiskt intresse, bland annat: Släktforskning av *Olov Bergqvist*. Antavla för Gösta Persson, född 1928 i Bogerud, Östra Ämtervik, död 2017 i Sunne, med anor i Östra Ämtervik, Nyed, Övre Ullerud, Ransäter och Sunne. Bogerud med omnejd av *Per Sundqvist*. Gårdsjö bruk av *Staffan Mörling*.

Annat

Alir-anor 2018:1 (Forskarföreningen Alir, Söderhamn): Utomäktenskapliga barn och okända fäder av *Anneli Bihl* och *Karin Wiik*, avtryckt från VärmlandsAnor 2011:1.

AnGripen 2017:4 (Malmö Släktforskarförening): Myntkunskap för släktforskare av *Torsten Nilsson*. Föreningen har övertagit 20 pärmar om släkten Tideman och söker nu någon som är intresserad av materialet.

Hallandsfarares Information nr 118 (Hallands Släktforskarförening): Vägen till Curaçao ”gyngar” verkligen, men att släktforska i Karibien är enkelt av *Kathinka Linde*.

Nr 214

Antavla över min mormor Anna Magnusson. Anna var född i Norra Råda, så personerna i denna antavla är från norra Värmland. Anna levde ett hårt liv. Arbetade först som piga, sedan som fabriksarbeterska på Munkfors bruk.

Hon födde ett barn, en flicka, som var sjuklig och dog när hon var 19 år gammal. Hon tröttnade på det hårda arbetet på bruket och vandrade söderut och fick arbete i Långserud.

Där blev hon också gift 1925. Efter 14 år så blev hon änka. Min mor Britta var då 14 år gammal. Det var inte alltid så lätt på den gamla goda tiden.

Arne Berg
kilakasa@bahnhof.se

Om Viola Martina som släktforskar om sin makes släkt på Curaçao.

Släkthistoriskt Forum 2018:1 (Sveriges Släktforskarförbund): Talande titlar – om yrkestitlar och andra titlar förr med exempel från Skäggebyn i Svanskog. Bland marsar och kullor – bästa vägarna till dina rötter i Dalarna.

Skytilen 2017:4 (Romerike Historielag): Finnebygda Hurdal av Arvid Garsjømoen

Strödda Annotationer nr 58 (Släktforskarblad för Örebro län): Ordning och reda i kyrkböckerna – från handlinjerade boksidor till trycka formulär av *Dag W. Edholm*.

Tunarötter 2017:3 (Föreningen Släkt och Bygd i Borlänge): Dödsorsak förgiftning av yttre ämnen av *Håkan Gelin*.

Upprättad för Anna Andersson, f. Magnusson 11/1 1883 i Östra Skymnäs, Norra Råda (S)						mm (7) t. Arne Berg. Alla orter i (S) län	
Antavla nr 214	Generation I	Generation II	Generation III	Generation IV	Generation V	NR = Norra Råda ÖU = Övre Ullerud	
Nr 2-3 (1)	Nr 4-7	Nr 8-15	Nr 16-31	Nr 32-63			
Nr 2. <u>får</u>	Jonsson	Olsson, Jon	Jonsson, Olof	Nilsson, Jon	13/10 1730 - 15/5 1799, NR, Skymnäs Lilla		
Jonsson	Jon	f 25/10 1803, NR, Skymnäs Lilla	f 2/10 1772	Olsson, Karin	1/12 1737 - 7/3 1811, NR, Skymnäs Lilla		
Magnus	f 18/2 1830	d 24/5 1884, NR, Skymnäs Ö, Åsen	8 f 3/3 1782, Norra Råda	Persson, Per	10/4 1739 - 21/3 1807, NR, Skymnäs V, Myrbacken		
f 5/2 1852	Sunnemo, Lid Övre	Olsson, Ingeborg	Håkansson, Olof	Nilsson, Cherstin	f 8/7 1746		
NR, Skymnäs Ö, Nyback	d 18/10 1898	f 24/11 1792, Sunnemo	1768 - 6/3 1845, Sunnemo, Lid Övre				
d 3/2 1917	NR, Skymnäs Ö, Åsen	d 1/1 1870, NR, Skymnäs Ö, Åsen	Eliasdotter, Anna				
NR, Mjönäs, Nyhem	g 13/4 1857, NR	4	9 21/11 1766 - 1833, Sunnemo, Lid Övre				
g 14/3 1875	Andersdotter						
	Maria						
<u>Nr 1. ansökare</u>			10				
Magnusson	f 18/1 1820						
Anna Sofia	NR, Skymnäs Ö, Nyback	Larin, Cherstin					
f 11/1 1883	d 16/2 1886		11				
Norra Råda, Skymnäs Ö							
d 19/2 1957	Andersson	Mossäng, Anders Larsson					
Långserud, Graven	Anders	f 1786					
g 8/8 1925		d 3/5 1842, Ransäter, Mossängen					
Långserud	f 12/11 1815		12				
Andersson	Ransäter, Mossängen	Sundgren, Lena Andersdotter					
Pontus	d 3/3 1886	f 1784					
f 18/2 1871, Långserud	Ransäter, Mossängen	d 26/3 1840, Ransäter, Mossängen					
Nr 3. <u>mor</u>	g 1843	6	13				
Andersdotter	Nilsson, Nils	Jonsson, Nils	Nilsson, Jonas	Persson, Nils	20/9 1718 - 1791, Övre Ullerud, Gersviken		
Karolina	Cajsa	f 13/9 1789, ÖU, Gersviken	5/4 1757 - 1825, ÖU, Gersviken	Jansdotter, Barbro	11/3 1719 - 1794, Övre Ullerud, Gersviken		
f 20/8 1849	f 6/7 1815	14	Svensdotter, Elin				
Ransäter, Mossängen	ÖU, Förby, Lillängen	Nilsson, Nils	14/9 1760 - 1812, ÖU, Gersviken				
d 28/6 1916	d 6/10 1890	f 20/12 1788, ÖU, Förby, Lillängen	f 1762				
NR, Mjönäs, Nyhem	Ransäter, Mossängen	d 8/1 1872, Övre Ullerud, Förby	Larsdotter, Katarina				
26/11 2016		7	15 f 1764				

David Samuel Björk - den omvända klassresan.

Jag träffade Samuel Björk på Svedjegården i Nybble någon gång i skarven mellan 1970- och 1980-talet. Jag berättade att jag var släktforskare. Samuel blev nyfiken och undrade om en så betydelselös person som han, hade någon möjlighet att hitta uppgifter om släkten.

Jag tror att han byggde betydelselösheten på det faktum att både han och hans fader var vad man på den tiden kallade "oäkta barn", födda utom äktenskap. Samuel visste i alla fall att hans fader var soldaten nummer 29 i Björkebol, Rudskoga, Gustaf Emil Andersson Björklund. Gustaf Emil erkände faderskapet. Själv visste Gustaf Emil inte vem hans fader var, i alla fall inte officiellt.

Jag fick uppgiften att ge denne "betydelselöse" man hans historia. Det skulle visa sig bli en fantastisk resa i både tid och rum. När det stod klart för Samuel Björk, att han hade en lång räckta betydelsefulla personer bland anfäderna, lyste han upp i ett brett leende, och sträckte på ryggen. Jag tror han satte upp antavlan på väggen i sitt rum på ålderdomshemmet Svedjegården i Nybble, så att alla skulle kunna se.

Samuel föddes 27/4 1894 i Södra Gren, Rudskoga, dog 2/8 1983 i Nybble, Visnum. Han var bland annat chaufför och lanthandlare i Valunda i Visnum.

Modern var soldatdottern Matilda Olivia Gren, född 20/10 1875 i Södra Gren, Rudskoga, död 8/8 1948 i Kumla. Då hade hon varit änka efter Frans Oskar Olsson sedan 1929.

Samuels fader, Gustaf Emil Andersson Björklund erkände faderskapet. Han föddes 10/7 1870 i Gren, Rudskoga, dog i Björkebol, Rudskoga 4/9 1928. Han var städslad soldat nr 29 i Björkebol, Rudskoga.

Soldatyrket gick ofta i arv från far till son, så även i Samuel Björks släkt. Förutom efternamnet Björk, finns namnen Björklund, Gren, Grundqvist, Guttman och Wästberg.

Den som kan sin historia om Rudskoga, hajar till inför Samuel Björks morfars fars namn. Han hette Anders Peter Frykman. Det är inget soldatnamn. Anders Peters farfar och farfars far var kyrkoherdar i Rudskoga. Hans farfars farfar var kyrkoherde i Väse.

De båda kyrkoherdarna Frykman i Rudskoga, var Magnus Johannes (1691-1768) och sonen Eric (1726-1782). Far och son Frykman hade, förutom släktskapet och yrket, en stor sak gemensamt. Under faderns tid fördes många diskussioner om byggandet av en ny kyrka i Rudskoga. Sonen fick överta diskussionerna och fick vara med om byggandet. Kyrkan invigdes 1777.

Kyrkoherde Eric Frykmans son - Anders Peter Frykmans fader - hette Anders Gabriel Frykman. Han var klockare i Rudskoga. Hans son Lars Eric Frykman tog över som klockare efter honom.

Ander Peter Frykman - Samuel Björks morfars far - var till en början hemmansägare i kyrkbyn Grunnebacka, där han ägde 1/16 mantal. Något negativt hände år 1849. Familjen flyttar till Östra Guttebol, Rudskoga. Anders Peter är inte längre hemmansägare, utan backstugusittare. Han avlider år 1867 i Östra Guttebol.

Anders Peters hustru, Maria Ersdotter, och deras dövstumma dotter tar ytterligare ett kliv neråt på samhällsstegen. År 1891 flyttar de till fattighuset. Knappt ett år senare avlider Maria.

Anders Peters och Marias son - Samuel Björks morfar - städslades som soldat nummer 43 i Södra Gren, Rudskoga.

Efternamnet Frykman skvallrar om släktens ursprung i Fryksdalen. Ett annat tydligt exempel på geografiskt ursprung, är Samuel Björks

morfars farfars farfars morfar. Han hette Magnus Mariæstadius (1605-1678), kyrkoherde i Sunne, Värmlands län.

Magnus Mariæstadius svärfar är ytterligare ett exempel på samma fenomen. Han hette Sveno Benedicti Elfdalium. Han var son till kyrkoherden Benedictus Erici i Ekshärad, Värmlands län. Sveno Elfdalium utsågs till superintendent (biskop) i Mariestad år 1647. Samma år flyttades superintendentsätet till Karlstad, och han blev Karlstads stifts förste biskop.

Kyrkoherden Eric Frykman var gift med Magdalena von Bähr. Hennes förfäder i minst tre led kom från Rämulu i Litauen.

Klockaren Anders Gabriel Frykman var gift med Maria Charlotta Tiderman (1778-1842). Hennes far, Lars Tiderman var mästerson, farfar Henrik Tiderman var hammarsmedsällderman, och farfars far Nils Tiderman var hammarsmed - alla i Finnerödja, Örebro län.

Denna resa, genom 450 år och elva generationer, visar att känslan av betydelselöshet, inte alltid har någon större bäring i jämförelse med verkligheten. Jag hör inte till skaran personer som går runt och skrytsamt viftar med min antavla, men jag tycker att Samuel Björk gjorde rätt, när han satte upp sin antavla på väggen till allmän beskådan. På sin ålders höst blev han ju "någon".

Samuel Björk fick bekräftat, att han hade rätt när han pratade om, att han trodde att han hade präster i släkten. Nio generationer bort på hans antavla fanns Karlstads stifts första biskop, Sveno Elfdalium.

Vad han förmodligen inte heller visste säkert, var att han och skalden Nils Ferlin hade en gemensam anfader. Ferlins mormors mormors farmors mormors morfar var just biskopen Sveno Elfdalium.

*Anders Höglund, Lisas Höjd 5
681 43 Kristinehamn
anders.o.hoglund@tele2.se*

Vårens program 2018

Arvika

Träffar: Biblioteket - Andra måndagen i månaden kl 17 – 19.

12 mars: Kjell Hasselroth om grunderna i ”Min Släkt”

9 april: Diskussionskväll

14 maj. Vem var Arvé? Knud Omö berättar om sin forskning.

Forskarhjälp tredje tisdagen i månaden, kl 15-18 på biblioteket: 20 mars. 17 apr. 15 maj samt lördag

10 mars kl. 10.30-14

Grums

Program på Konferensen, Gruvan, Sveagatan 118:

20 mars kl. 18: Silbodalsprästen. Staffan Svanqvist

17 apr. kl. 18: Glavabygden. KG Lindgren

Forskarhjälp på biblioteket: 8/3, 22/3 kl. 15-18

Karlstad

Alla aktiviteter sker på Arkivcentrum, Almqvistsalen eller Edbergssalen. Programmen genomförs i samarbete med Arkivcentrums institutioner.

Måndag 5 mars kl. 14: Gårdsforska med Gunilla Didriksson

Torsdag 22 mars kl. 18.30: C. A. Gottlunds resor i finnbygderna med Niclas Persson

Torsdag 12 april kl. 17.30: Släktforska med DNA med Peter Niwong (Favorit i repris!) OBS! Ny tid!

Torsdag 26 april kl. 18.30: Om Värmlands sjöfartsgille

Kristinehamn

Program våren 2018 på bl.a. Biblioteket

Forskarhjälp i släktforskarrummet, kl.14-17. Andra tisdagen varje månad, 13/3, 10/4, 8/5

”Snacktjm” för daglediga, hörsalen kl 14-17. 20/3, 17/4 och 15/5

Föredrag, mm; hörsalen biblioteket kl.18.30

Tisdag 6 mars. Kristinehamns Mekaniska Verkstad (Preliminärt)

Tisdag 24 apr. Missionsrörelsen i Kristinehamn Erik D Rosenqvist

Tisdag 22 maj Våravslutning endast medlemmar o anmälan. kl.18.00

Kurser i släktforskning

Allmän grundkurs i släktforskning samt hur arkivera all information, kommer att anordnas under februari eller mars så snart tillräckligt många anmält intresse.

Anmälan till Gunnel Larsson, gunnel.larsson3@comhem.se

Säffle

Måndag 26 mars kl. 19. Kenneth Larsson berättar. Biblioteket

Måndag 23 apr. kl. 19. Esaias Tegnér och Säfflebygden. Olle Hansen. Biblioteket

Måndag 29 maj kl. 18. Utflykt till von Echstedtska gården.

Hagfors

Forskarhjälp på biblioteket kl 14-17: Torsdagarna 8/3, 22/3, 5/4, 19/4.

Ändrade program meddelas på Värmlandsrötter, liksom på föreningens Facebook-sida.

Vår programverksamhet
genomförs i samarbete med

